

(*)Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

(*)

Horarios

Horarios

(*)

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios

Subjects

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01301	Language and oral and written communication: Galician	1st	9
V01G400V01302	Language and oral and written communication: Spanish	1st	9
V01G400V01303	Portuguese language 2	1st	6
V01G400V01304	The principal Galician and Portuguese literary works	1st	6
V01G400V01401	Sociolinguistics	2nd	6
V01G400V01402	Rhetoric and poetry	2nd	6
V01G400V01403	Latin and graeco-latin literature	2nd	6
V01G400V01404	Comparative literature	2nd	6
V01G400V01405	Spanish Language Literature	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Lingua e comunicación oral e escrita: galego**

Subject	Lingua e comunicación oral e escrita: galego			
Code	V01G400V01301			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Costas González, Xosé Henrique			
Lecturers	Costas González, Xosé Henrique Soto Andión, Xosé			
E-mail	xcostas@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia ten como obxectivo alicerzar coñecementos teórico-prácticos da lingua galega nun nivel intermedio-alto oral e escrito nos distintos compoñentes lingüísticos: fónico, ortográfico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do galego oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos	CB1 CG4 CE1 CT1
	CB2 CG10 CE2 CT2
	CB4 CE18 CT5
	CB5 CE20 CT8
	CT10
	CT11
	CT12

Contidos

Topic

1.- Situación de contacto galego-castelán en Galicia: as interferencias recíprocas.	1.1.- Interferencias históricas (léxico) 1.2.- Interferencias recentes (fonética, fonoloxía, morfoloxía, sintaxe e léxico).
2.- A comunicación escrita en galego	2.1.- As Normas oficiais. Outras propostas non oficiais. 2.2.- Niveis e rexistros de lingua. 2.3.- Textos especializados: características. 2.4.- Recursos tecnolóxicos para a escrita en galego: dicionarios, correctores, glosarios especializados etc.
3.- A comunicación oral en galego	3.1.- Breve descrición fonética e fonolóxica do galego: interferencias e ortofonía. Niveis e rexistros. 3.2.- Prosodia e entoación. 3.3.- Sintaxe e oralidade.
4.- Léxico e fraseoloxía do galego	4.1.- A restauración léxica do galego. Estandarización. 4.2.- Fraseoloxía do galego.
5.- Comunicación e calidade lingüística en galego	5.1.- Medios de comunicación escritos. 5.2.- Medios de comunicación audiovisuais. 5.3.- Comunicación institucional.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Eventos científicos	0	4	4
Resolución de problemas	15	30	45
Presentación	5	12	17
Traballo tutelado	0	30	30
Actividades introdutorias	2	6	8
Lección maxistral	41	30	71
Saídas de estudo	5	25	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	4	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc., impartidos por relatores de prestixio e que complementen a formación do alumnado. O alumnado semipresencial poderá ter información destas actividades.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia contida en cada un dos bloques temáticos e subapartados. Para o alumnado semipresencial faranse seminarios especiais cada catro semanas para resolución de problemas e exercicios.
Presentación	Exposición inividual oral por parte do alumnado dun traballo sobre un dos subtemas do programa. O alumnado semipresencial fará estas exposicións nas sesións de seminarios ou titorías expresamente sinaladas para el. Flexibilidade de datas para facilitar a conciliación.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar o coñecemento oral e escrito do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e métodos de comunicación e exposición etc. Nas titorías ou seminarios para alumnado semipresencial tamén se avaliará a corrección oral.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre un tema, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas, directrices dun traballo ou exercicio etc. Ao alumnado semipresencial facilitaráselle por teledocencia ou en titorías ad hoc todo tipo de materiais empregados nas aulas.
Saídas de estudo	Saídas de estudo a territorios onde se falen variedades diatópicas diferenciadas do estándar para a súa audición in situ. Saídas de estudo a centros de difusión do estándar (TVG, RG, RAG, estudos de dobraxe, servizos de normalización etc.).

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Resolución de problemas	O alumnado presencial e semipresencial recibirá atención personalizada para clarificar e resolver dúbidas sobre problemas e exercicios, que terá lugar no despacho do profesor e nalgúns casos a través de fatic e do correo electrónico. Dende a coordinación de grao ou por iniciativa do propio docente da materia hanse establecer datas concretas para que o alumnado semipresencial acuda a falar co profesor. O alumnado presencial e semipresencial tamén poderá acudir ao despacho do profesor a resolver problemas e exercicios durante as horas de titorías ou noutras que previamente acorde co docente. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia. As datas poden flexibilizarse en función da conciliación.
Traballo tutelado	O alumnado presencial e semipresencial recibirá atención personalizada para resolver dúbidas e problemas relacionados cos traballos que debe realizar. A atención pode flexibilizarse máis en función da conciliación. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Eventos científicos	Asistencia a algunha actividade de formación paralela relacionadas coa materia	2	CB1 CB2 CB4 CB5	CG4 CG10	CE1 CE2 CE18 CE20	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Actividades semanais ou cada dúas semanas en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.	10	CB1 CB2 CB4 CB5	CG4 CG10	CE1 CE2 CE18 CE20	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Presentación	Exposición oral individual por parte do alumno, diante do docente, e/ou dun grupo de estudantes, dun tema que verse sobre contidos da materia ou dos resultados de traballos, exercicios, un proxecto, etc. Terase en conta a corrección oral. Esta exposición terá lugar no último mes de curso.	5	CB1 CB2 CB4 CB5	CG4 CG10	CE1 CE2 CE18 CE20	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	Elaboración de 1 traballo longo ou dous traballos máis curtos propostos polo docente, que permitan avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto. Terase en conta a corrección escrita.	15	CB1 CB2 CB4 CB5	CG4 CG10	CE1 CE2 CE18 CE20	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exercicios semanais de tipo práctico e reposta breve e rápida.	8				
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exercicio compilatorio de toda a teoría e práctica exposta nas aulas. Combínanse preguntas teóricas con exercicios prácticos sobre temas do programa. Esta proba (na data oficial da FFT) pode completarse cunha entrevista con cada un dos alumnos para avaliar a competencia en comunicación oral. As datas de realización poden flexibilizarse por mor da conciliación.	55	CB1 CB2 CB4 CB5	CG4 CG10	CE1 CE2 CE18 CE20	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución semanal ou quincenal de problemas e exercicios de ámbito oral e escrito, relacionados coa comunicación lingüística, coa corrección de textos así coma co coñecemento da lingua estándar e dos rexistros, coa fraseoloxía, a oralidade, a tipoloxía textual, etc.	5	CB1 CB2 CB4 CB5	CG4 CG10	CE1 CE2 CE18 CE20	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Convocatoria 1: na primeira edición de actas (xaneiro/maio), o estudantado será avaliado ben mediante o sistema de avaliación continua, con asistencia a clase (que é un dereito, non un deber) dun mínimo do 80% agás para casos

xustificados de conciliación e que poidan seguir a materia por faitic mediante traballos diversos de curso) a través da realización de probas, exercicios e traballos, ben mediante o sistema de avaliación única, que consistirá na realización dun exame na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. A última proba do sistema de avaliación continua coincidirá co exame oficial marcado para o alumnado de avaliación única. Pode formar parte desta proba longa unha entrevista/conversa con cada un dos estudantes, que servirá para determinar o grao de competencia oral en lingua galega, ao longo das últimas semanas do curso conforme se ha concretar na aula e por faitic. Ao alumnado semipresencial só se lle esixe presencialidade para o exame escrito e oral e para certas cuestións puntuais de atención personalizada.

Convocatoria 2: na segunda edición de actas (xullo), o alumnado tanto de avaliación continua coma única deberá realizar un único exame, na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT, no que dará conta do seu coñecemento dos contidos da materia. Nesta convocatoria examínase só das partes suspensas, sempre que non superen o 50% do total de contidos. De superarse esta cifra, o alumnado debe examinarse da totalidade dos contidos. En posteriores convocatorias, fará falla recuperar toda a materia. Algunha data pode flexibilizarse para casos demostrados de conciliación, enfermidade...

O alumnado semipresencial deberá asistir a un mínimo de catro clases e tres titorías. O profesor porase en contacto con este alumnado a comezo de curso a través do correo electrónico, da plataforma faitic ou do campus remoto. O alumnado semipresencial poderá realizar as probas do sistema de avaliación continua, outras probas previamente acordadas co profesor ou presentarse a un exame de avaliación única na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. Tocante a partes aprobadas ou suspensas, aplícase o mesmo criterio indicado anteriormente para o resto do alumnado. Poden acordar co profesor a realización de probas mediante o campus remoto da UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. /X. Xove, **Gramática da lingua galega**, 1º, Galaxia, 2002

Ballenato, G., **Comunicación eficaz**, 1º, Pirámide, 2013

Collard, G., **El arte de hablar en público**, 1ª, Mensajero, 2012

Bizcarrondo, G. / Urrutia, H., **Escribir y editar. Guía práctica para la redacción y edición de textos**, Universidade de Deusto, 2010

Carballeira, X. M., **Gran diccionario Xerais da lingua (2 vols)**, 1ª, Xerais, 2009

Editorial Ir Indo/Xunta de Galicia, **DIGALEGO**, Ir Indo/Xunta de Galicia, 2014

Estrela, E. et al., **Saber Escrever Saber Falar**, 12ª, Dom Quixote, 2013

Freixeiro, X. R., **Gramática da lingua galega (4 vols.)**, 2ª, A Nosa Terra, 2007

Instituto da Lingua Galega, **Diccionario de pronuncia da lingua galega**, ILG/USC, 2016

López, X. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 2ª, Baía, 2011

Real Academia Galega, **Diccionario da Real Academia Galega**, RAG, 2016

Real Academia Galega /Instituto da Lingua Galega, **Normas ortográficas e Morfolóxicas do idioma galego**, 23ª, RAG/ILG, 2012

Pena, X. R., **Diccionario Cumio de expresiões e frases feitas (castelán-galego)**, 1ª, Edicións do Cumio, 2002

Complementary Bibliography

Cassany, D., **Aflar el lapicero**, 2ª, Anagrama, 2013

Costas, X. H., **Os xentilicios de Galicia e dos outros territorios da lingua galega**, 1º, Universidade de Vigo, 2016

Domínguez, C., **Técnicas de expresión oral. O uso expresivo da voz**, Galaxia, 2004

Davis, F., **La comunicación no verbal**, Alianza, 2011

Fernández, B. (dir.), **Diccionario de usos e dificultades da lingua galega**, 2ª, Galaxia, 2004

López, C. / Soto, R., **Diccionario de fraseoloxía galega**, 1ª, Xerais, 2008

Merayo, A., **Curso práctico de técnicas de comunicación oral**, Tecnos, 2012

Mosquera, E., **Didáctica da lingua e novos soportes comunicativos. A linguaxe SMS.**, 1ª, ASPG, 2013

Regueira, X. L., **Oralidades: reflexións sobre a lingua falada no século XXI**, 1ª, RAG, 2012

Ribeiro, Lair, **La Comunicación eficaz**, 2ª, Vintage, 2017

Rodríguez, A. (dir.), **La escritura cotidiana contemporánea: Análisis lingüístico y discursivo**, 1ª, Universidade de Vigo, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Sociolingüística/V01G400V01401

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega/V01G400V01904

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Other comments

O alumnado de intercambio debe posuír un nivel B2 de galego, portugués ou español.

Recoméndase cursar as materias do módulo de Lingua galega de 3º e 4º.

O alumnado recibirá nas clases e a través de Faitic nova bibliografía, ademais da que figura aquí.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesta proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

O alumnado presencial terá facilidades para a conciliación e poderán contemplarse excepcións na avaliación continua e nas porcentaxes de asistencia a aulas.

O alumnado semipresencial terá facilidades para a consecución do material, ben sexa a través da plataforma faitic ben sexa acordando datas de xuntanza co profesor. Isto último é de aplicación para as cuestións que demanden atención personalizada. Os exames escritos ou orais serán sempre presenciais para este alumnado.

É recomendable o uso periódico da biblioteca para consulta do material fornecido na bibliografía da materia e nas clases.

O alumnado é responsable de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma Faitic (documentos, exercicios, anuncios, cualificacións...) e de coñecer as datas nas que terán lugar as probas de avaliación.

Plan de Continxencias

Description

Tanto en ensino presencial coma no virtual (por campus remoto e faitic) mantemos as mesmas metodoloxías e probas de avaliación. Chegado o caso, as titorías presenciais convertémolas en virtuais a través do campus remoto e de faitic. Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Lingua e comunicación oral e escrita: español**

Subject	Lingua e comunicación oral e escrita: español			
Code	V01G400V01302			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Sueiro Justel, Joaquín			
Lecturers	Sueiro Justel, Joaquín			
E-mail	jsueiro@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	A materia revisa e reforza os coñecementos de lingua española que ten o alumnado. Ademais, a materia incide na aplicación práctica da norma académica adaptada á construción de discursos orais e escritos de carácter formal en contextos comunicativos diversos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do español oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos.	CB1 CG1 CE1 CT2
	CB2 CG9 CE2 CT10
	CB4 CE20 CT11
	CB5

Contidos

Topic	
1. Norma e uso da lingua española.	1.1. Norma e uso. 1.2. A norma académica e o concepto de estándar culto en español. A política lingüística panhispánica da RAE 1.3. Orto(tipo)grafía, ortofonía e ortoloxía.
2. A comunicación oral en español.	2.1. O discurso oral formal. 2.2 Corrección e precisión lingüística. 2.3. A comunicación non verbal.
3. A norma académica e o léxico.	3.1. Corrección no léxico: neoloxismos, préstamos, cultismos; erros habituais. 3.2. Materiais de consulta: dicionarios, gramáticas, manuais de estilo.

4. Organización e creación de textos.

4.1. Aspectos de gramática normativa.

4.2. A linguaxe inclusiva e o funcionamento do xénero gramatical.

4.3. Coherencia, cohesión e adecuación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	22	44	66
Resolución de problemas	40	81	121
Presentación	4	12	16
Traballo tutelado	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Recoméndase vivamente ao alumnado de réxime semipresencial que, de non poder asistir a esta sesión, na que se proporcionará información sobre o desenvolvemento e planificación do curso, se poñan en contacto coa docente por correo electrónico o antes posible para tratar estes asuntos.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que oa alumna ou alumno ten que desenvolver. O alumnado de réxime semipresencial terá acceso aos materiais necesarios a través da plataforma de teledocencia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións apropiadas ou correctas mediante a aplicación de diferentes rutinas ou procedementos. O alumnado de réxime semipresencial poderá acceder aos exercicios que se traballaron nas clases prácticas a través da plataforma de teledocencia; poderá entregalos para a súa corrección e comentario, cando cumpra, a través dos medios dispostos (plataforma, correo electrónico, etc.) nos prazos que se determinen. Téñase en conta que parte dos temas que figuran na sección de "Contidos" non se abordará nas clases teóricas, senon que se tratará íntegramente nas sesións prácticas (o tema 3, por exemplo).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a docente e un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Traballo tutelado	A alumna ou alumno, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Presentación	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación das presentacións ou exposicións orais.
Traballo tutelado	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación dos traballos tutelados.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas	-Exame: exercicios, actividades ou problemas (20%). -Presentación de dous exercicios breves ao longo do cuadrimestre. (10%)	20	CB1 CB2	CG1 CE1 CE2 CE20 CT2 CT10
Presentación	Presentación oral dun traballo individual cuxo tema se acordará previamente coa docente	30	CB4 CB5	CE1 CT2
Traballo tutelado	Presentación dun traballo escrito sobre un tema relacionado coa materia.	30	CB1 CB4 CB5	CG9 CE1 CE20 CT2 CT10 CT11

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame: pregunta(s) aberta(s) sobre un tema do programa	10	CB2 CB5	CG1	CE2	CT10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame: preguntas breves sobre aspectos concretos do programa	10	CB2 CB5	CG1	CE2	CT10

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA *EDICIÃ* DE ACTAS

Todas as alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, serán avaliados co sistema de **avaliación continua**, que require a presentación de dous exercicios breves -un deles poderá ser oral- (10%) e un traballo escrito (30%), unha presentación oral (30%) e un exame (30%). Neste exame, que terá lugar na data prevista no calendario oficial da Facultade, concéntranse as partes da avaliación definidas como "exame: preguntas abertas", "exame: preguntas breves" e "exame: exercicios, actividades e problemas".

Non se esixe asistencia a clase, aínda que se recomenda a todo o alumnado, presencial e semipresencial, que asista na medida das súas posibilidades.

A entrega do traballo tutelado se programará para a terceira semana de novembro (23-27).

As presentacións orais terán lugar na semana do 14 ao 18 de decembro. Estas datas son orientativas e pode ser necesario modificalas dependendo da marcha do curso; o alumnado, asista ou non a clase, debe manter o contacto coa docente e estar pendente da plataforma MOOVI para estar ao tanto das novidades ou axustes que se poidan producir.

Quen atope dificultade para respectar os prazos de entrega dos exercicios deberá contactar coa docente, que terá en consideración as circunstancias en cada caso e decidirá se procede facer algunha excepción. No caso do alumnado semipresencial, haberá flexibilidade na fixación da data para as presentacións orais.

SEGUNDA EDICIÃ DE ACTAS

As alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, que non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xullo, na data oficial correspondente, nas mesmas condicións que as que rexen para xaneiro. Isto implica que, ademáis de facer o exame, terán que facer entrega do traballo tutelado e realizar unha presentación oral. Poderán entregar tamén os exercicios breves. O alumnado que se atope no caso de ter aprobada algunha proba poderá conservar as cualificacións desa parte ou partes, previo acordo coa profesora, na oportunidade de xullo.

Tanto na primeira como na segunda edición das actas, non se poderá obter a calificación de aprobado si non se alcanza un máximo de 5 puntos (sobre 10) en cada unha das partes que se indican a continuación: exame (no seu conxunto), presentación oral e traballo tutelado escrito.

Tanto nos exames como no resto dos exercicios e probas propostos se penalizarán os erros de expresión (ortografía, puntuación, incoherencias sintácticas, uso inadecuado do léxico, etc.). No caso de que se detecte copia ou plaxio nalgunha proba, esta non se puntuará.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cassany, Daniel, **La cocina de la escritura**, 21, Anagrama, 2012

Martínez de Sousa, José, **Ortografía y ortotipografía del español actual**, 3, Trea, 2014

Fernández Romero, Jose Antonio, **Manual guía atípico y sinóptico para la corrección de textos (ortografía y morfosintaxis)**, 1, Uvigo, 2012

Montolío, Estrella (coord), **Manual práctico de escritura académica**, 1, Ariel, 2000

Real Academia Española, **Ortografía de la lengua española**, 1, Espasa, 2010

Real Academia Española, **Diccionario panhispánico de dudas**, 1, Santillana, 2005

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, **Nueva gramática de la lengua española**, 1, Espasa, 2009

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC, onde a docente irá pondo á súa disposición os temas e exercicios que se vaian traballando en clase.

O alumnado semipresencial debe tomar contacto coa docente no comezo do curso, (pode ser por correo electrónico); recoméndase que asista ás sesións de titorías colectivas que a coordinación do grao planificará periodicamente. En todo caso, o alumnado debe manterse en contacto coa docente a través dos medios dispoñibles (fundamentalmente, correo electrónico e asistencia a titorías individuais).

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS E DA AVALIACIÓN===

Manteranse as metodoloxías, contidos, sistemas de avaliación e titorías, coa excepción de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e MOOVI).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na aula mentres a outra parte seguirá a docencia dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono se a ferramenta utilizada así o aconsella, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, mentres que os grupos e as quendas se adaptarán para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Lingua portuguesa II**

Subject	Lingua portuguesa II			
Code	V01G400V01303			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego Portugués			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	<p>Pretende-se que os(as) alumnos(as) adquiram conhecimentos intermédios de Língua Portuguesa até ao nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas, junto com conhecimentos sobre as culturas de expressão portuguesa no mundo.</p> <p>Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão costuma ser rápida. Por isso, não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B1 nestas línguas e, como mínimo, um nível A2 alto em Língua Portuguesa.</p>			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Domínio oral e escrito do idioma português como língua estrangeira, chegando ao nível B2 do Marco Común Europeo de Referencia das Línguas (equivalente ao Diploma Intermédio de Português Língua Estrangeira, e ao Certificado de Proficiência em Língua Portuguesa para Estrangeiros).	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG4	CE2	CT2
	CB5	CG6	CE15	CT5
		CG9		CT8
		CG10		CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic	
Conteúdos gramaticais	Conhecimento específico do idioma referentes do nível A2 ao nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas.
Conteúdos lexicais	Revisão de conteúdos do curso anterior. Léxico específico do nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas.
Conteúdos Pragmáticos	Expressão oral e escrita do idioma (trabalhos escritos e apresentações). Compreensão oral e escrita do idioma (atividades diversas). Expressões idiomáticas.
Cultura Lusófona	Alguns aspetos pertinentes à cultura dos países lusófonos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	13	23	36
Actividades introductorias	1	3	4
Eventos científicos	4	4	8
Trabalho tutelado	12	22	34
Estudo previo	2	8	10
Presentación	2	10	12
Resolución de problemas de forma autónoma	6	12	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10
Exame de perguntas de desenvolvimento	2	12	14
Práctica de laboratorio	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Apresentação do programa, diretrizes a serem cumpridas no decorrer do curso. Os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS poderão receber orientações sobre estes conteúdos nas tutorias individuais (sejam presenciais ou à distância). Indicar-se-lhes-á a bibliografia que pode substituir ou complementar essas tutorias; e disporão em Moovi de material específico.
Actividades introductorias	Revisão do conteúdo aprendido no curso anterior. Exercícios orais e escritos. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Eventos científicos	Palestras, seminários e outros eventos oferecidos na Faculdade ou em outros espaços culturais. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Trabalho tutelado	Trabalhos centrados na expressão oral que permitam avaliar o processo de aprendizagem do idioma. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Estudo previo	Leitura de livros, contos, etc. com o propósito de incrementar o conhecimento do idioma. Apresentação, em sala de aula, do conteúdo lido. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Presentación	Apresentações de trabalhos sobre aspetos da cultura lusófona. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Resolución de problemas de forma autónoma	Exercícios gramaticais para comprovar o grau de aprendizagem do idioma.

Atención personalizada

Methodologies Description

Trabalho tutelado Trabalhos desenvolvidos com foco especial na expressão oral. Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Para além do seguimento presencial, oferecer-se-á também, mediante comunicação eletrónica, atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.

Presentación Apresentações com o objetivo de verificar o trabalho autónomo do aluno ao investigar temas propostos pelo professor. Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Para além do seguimento presencial, oferecer-se-á também, mediante comunicação eletrónica, atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.

Avaliación				
	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Prova de conteúdo especificamente gramatical e lexical.	15	CB2 CB5	CE15
Exame de perguntas de desenvolvimento	Prova em que a/o estudante demonstrará a sua capacidade de compreensão de um texto escrito e/ou oral em língua portuguesa, a sua capacidade de argumentar, assim como a sua competência escrita e/ou oral em língua portuguesa.	50	CB1 CB2 CB5	CG1 CE15
Práctica de laboratorio	Prova oral, apresentação de trabalhos, etc.	35	CB1 CB2 CB5	CG1 CE15

Other comments on the Evaluation

Os(as) alunos(as) deverão escolher, de forma obrigatória, nas duas primeiras semanas do quadrimestre em questão, entre duas opções: um sistema de avaliação contínua (cf. supra descrição em "avaliación") ou um sistema de avaliação única.

Recomenda-se optar pelo primeiro sistema (avaliação contínua), uma vez que se trata do ensino de uma língua estrangeira. É muito recomendável participar com regularidade nas aulas. Quem não tiver a possibilidade de assistir a um mínimo de 80% das aulas deve comunicá-lo ao professor. A não realização de provas ou exercícios parciais, previstos pelo sistema de avaliação contínua, terá como consequência a reprovação, com uma classificação de 0 (zero) valores.

A data do último exame de avaliação contínua coincidirá com a data do exame de "avaliação única" indicada no calendário oficial da FFT (disponível em <http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A prova oral realizar-se-á no mesmo dia, imediatamente a seguir ao exame escrito. É preciso superar ambas as provas para obter uma classificação positiva na cadeira.

A cópia ou o plágio nos respectivos exames de avaliação contínua ou única serão penalizados com uma classificação de 0 (zero) valores.

Recomenda-se a todas e a todos os estudantes, independentemente do sistema de avaliação escolhido, a assistência regular às aulas e às horas de atendimento como, também, a consulta dos materiais e informações específicos na plataforma de teledocência Moovi.

Estudantes inscritos na modalidade semipresencial

Os estudantes inscritos na modalidade semipresencial podem assistir a uma sessão de atendimento semanal. Recomenda-se assistir de forma regular.

Os estudantes que se incorporem a este sistema a partir das últimas convocatórias de inscrição devem contactar o professor rapidamente, para que possam recuperar os temas já abordados desde setembro.

A aprendizagem semipresencial de língua portuguesa requer uma rotina de trabalho individual, muita disciplina, assim como um horário e hábitos diários de leitura e de audição em língua portuguesa.

A avaliação contínua das pessoas inscritas em modo semipresencial implica a realização de exercícios indicados pelo professor através ou da plataforma Moovi ou por e-mail, dentro dos prazos indicados, e, na medida das possibilidades de cada um/a, a assistência regular às horas de atendimento previstas para este grupo de estudantes.

Quem não puder realizar os exercícios programados dentro dos prazos terá que realizar os exames escrito e oral da avaliação única (cf. descrição supra).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Com ou sem Acento?, Porto Editora, 2012

Ciberdúvidas da Língua Portuguesa,

Corrector ortográfico e sintáctico,

Dicionário Priberam da Língua Portuguesa,

Dicionários on-line de idiomas,

Português para estrangeiros: Gramática básica,

Boléo, Ana, **Por falar nisso ... Manual de expressão oral em português**, Lidel, 2019

Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga, **Gramática Ativa 1**, Lidel, 2011

Cunha, Celso e Lindley Cintra, **Nova Gramática do Português Contemporâneo**, Sá da Costa, 2000

Duarte, Gonçalo, **Histórias de bolso : 21 contos de autores lusófonos anotados para estrangeiros / escolha dos textos, anotações e exercícios**, Lidel, 2016

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, **Estrutura da Língua Portuguesa**, Vozes, 1989

Kuzka, Robert, **Passaporte para português. 2, Livro do aluno, nível B1**, Lidel, 2018

Mascarenhas, Lúcia; Sousa, Susana Carvalho, **Cultura e história de Portugal : ensino português no estrangeiro, vol. 1 A2/B1**, Porto Editora, 2013

Rosa, Leonel Melo, **Vamos lá começar! : explicações e exercícios de gramática e de vocabulário : níveis elementar**, Lidel, 2002

Ruela, Isabel, **Vocabulário Temático**, Lidel, 2015

Complementary Bibliography

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia**, Texto Editores, 2005

Machado, José Barbosa, **Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas**, Edições Vercial, 2009

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Segundo idioma estranxeiro III: Português/V01G180V01306

Segundo idioma estranxeiro IV: Português/V01G180V01406

Other comments

No processo de avaliação ter-se-á em conta não só a pertinência e qualidade do conteúdo das respostas, mas também a correção linguística.

Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão costuma ser rápida. Por isso, não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B1 nestas línguas e, como mínimo, um nível A2 alto em Língua Portuguesa.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET

DOCENCIA NON PRESENCIAL

*Metodoloxías docentes.

En caso de que as circunstancias obriguem a unha docencia non presencial, manteranse a maior parte das metodoloxías docentes, dado que o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Moovi das indicacións puntuais e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Procurarase restringir ao máximo a sesión maxistral e utilizarase a sala virtual do profesorado para as postas en común e resolución de dúbidas, a corrección de exercicios e a resolución de problemas.

En xeral, indicaranse semanalmente os contidos que se van tratar, así como os materiais que deberán consultar e os exercicios que deberán realizar e entregar.

* Titorías (Mecanismo non presencial de atención ao alumnado).

As titorías non presenciais realizaranse por medio da plataforma Moovi, a través do correo electrónico e de ser o caso, a través da sala virtual do profesorado.

* Contidos a impartir

Os contidos son os mesmos que na modalidade presencial.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía indicada para a modalidade presencial inclúe manuais materiais para a auto-aprendizaxe.

Na propia plataforma Faitic da materia hai materiais bibliográficos útiles para unha aprendizaxe autónoma.

*Avaliación

Mantéñense todas as probas previstas para a modalidade presencial, dado que poden ser realizadas por vía telemática a través de Faitic ou da aula virtual.

* Información adicional

É responsabilidade do alumnado manter o contacto co profesorado así como a súa participación activa no desenvolvemento da docencia, participando nas actividades docentes e realizando as probas de avaliación.

As comunicacións do profesorado co alumnado terán un carácter xeral e irán dirixidas ao grupo, polo que é responsabilidade do alumnado estar pendente desas informacións.

En caso de ter algún problema de tipo técnico que dificulte o acceso á docencia virtual, o alumnado debe poñelo canto antes en coñecemento dos servizos técnicos da universidade (SAUM), onde poderá recibir asesoramento.

====DOCENCIA COMBINADA: PRESENCIAL/NON PRESENCIAL====

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Obras principais das literaturas galega e lusófona**

Subject	Obras principais das literaturas galega e lusófona			
Code	V01G400V01304			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Angueira Viturro, Anxo			
Lecturers	Angueira Viturro, Anxo Monteagudo Alonso, Antía			
E-mail	angueira@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Visión xeral dos textos e autores principais das literaturas galega e lusófona.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Adquisición dos fundamentos teóricos sobre autores e obras narrativas e ensaísticas dos sistemas literarios galego e da lusofonía. Coñecementos e destrezas para analizar textos narrativos e ensaísticos, así como sintetizar, relacionar e describir estas tradicións literarias nos seus distintos ámbitos culturais e sociais. Estudo das obras máis importantes así como dos movementos literarios.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT5
	CB5	CG5		CT8
		CG7		CT10
				CT11 CT12

Contidos

Topic
----

1. Épica e descubertas nos inicios da literatura galega e portuguesa: Camoens, Mendes Pinto e Pondal.	A emerxencia de novas literaturas. A emerxencia das literaturas hispánicas. Teoría das literaturas emerxentes. O caso portugués. O caso galego. Os procesos de emancipación nacional e literaria dos países lusófonos. Mendes Pinto. Camoens. Eduardo Pondal. A épica e a nova épica.
2. O século XIX: De Rosalía a Eça de Queirós.	O século XIX nas literaturas ibéricas. Lingua, literatura e nación. A tradición literaria portuguesa e brasileira á altura do S. XIX. A tradición literaria galega á altura do S. XIX
3. As vangardas en Galicia, Portugal e Brasil: Pessoa, Manoel Antonio e Oswald de Andrade.	A caída do Antigo Réxime. A revolución industrial. O réxime liberal burgués. Os manifestos vangardistas. A vangarda en Europa. En Portugal, Galicia e Brasil.
4. Literatura brasileira: Jorge Amado.	A literatura brasileira. Períodos, obras e autores principais do S. XX. Referencia: a figura de Jorge Amado.
5. Literaturas africanas de lingua portuguesa: Mia Couto.	As literaturas africanas. Períodos, obras e autores principais do S. XX. Referencia: a figura de Mia Couto.
6. Textos de referencia da literatura galega 1: Blanco Amor	A literatura galega de posguerra. Existencialismo. Realismo. Realismo Máxico. A Nova Narrativa Galega. Referencia: A Esmorga de Eduardo Blanco Amor.
7. Textos de referencia da literatura galega 2: Álvaro Cunqueiro	A literatura galega de posguerra. Existencialismo. Realismo. Realismo Máxico. A Nova Narrativa Galega. Referencia: a obra de Álvaro Cunqueiro.
8. Textos de referencia da literatura galega 3: Méndez Ferrín.	A literatura galega de finais do franquismo e dos inicios da transición democrática. Referencia: a obra de Xosé Luís Méndez Ferrín

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	32	36	68
Traballo tutelado	13	36	49
Resolución de problemas	3	30	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. Algunhas sesións desta materia realizaranse a través de docencia virtual síncrona. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Moovi de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	O profesor responderá ás consultae ou dúbidas individuais, e fará suxestións específicas segundo os interese e aptitudes de cada alumno.
Traballo tutelado	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

Description		Qualification	Evaluated Competences			
Lección maxistral	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15		CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na data oficial de exames da FFT.	15	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á segunda edición de actas; realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Saraiva, A. J. & Lopes, Ó., **História da literatura portuguesa**, 16ª, Porto Editora, 1996

Tarrío, Anxo, **Literatura galega: aportacións a unha historia crítica**, 2ª, Edicións Xerais, 1998

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Literatura comparada/V01G400V01404

Plan de Continxencias

Description

Mantéñense metodoloxías, contidos, avaliación e titorías na docencia realizada a través das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Moovi).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Sociolingüística**

Subject	Sociolingüística			
Code	V01G400V01401			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Tradución e lingüística			
Coordinator	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Lecturers	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
E-mail	xoanp@uvigo.es			
Web	http://journals.equinoxpub.com/index.php/SS			
General description	Estudo da natureza cultural e social das linguas, así coma da súa heteroxeneidade interna e externa, plasmadas na fala e na interacción.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE13	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua galega/española.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Familiarizar ó alumnado coa natureza socio-cultural das linguas, a través dunha introducción básica (conceptual, teórica e metodolóxica) á sociolingüística xeral, sempre nunha perspectiva reflexiva.	CB1 CB2	CG1 CG7 CG8	CE5	CT5 CT10
Aplicar directamente ditos coñecementos ás linguas galega e castelá (e tanto na área peninsular coma americana), e para cada un dos temas tratados, con exposición específica do estado da cuestión de cada tema nos eidos sociolingüísticos galego, hispánico e lusófono.	CB1		CE13 CE15	CT1
Iniciar ó alumnado en pequenas tarefas de investigación sociolingüística, que inclúan observación, traballo de campo e obtención de datos con distintas metodoloxías (cualitativas e cuantitativas), análise dos mesmos e, no seu caso, propostas de intervención.	CB1 CB5	CG2 CG6	CE5 CE13 CE15	CT1 CT2 CT8 CT11 CT12

Contidos

Topic

Tema 1. Introducción ó estudo da heteroxeneidade das linguas.	1.1 Noción de sociolingüística. A natureza do constructo "lingua". 1.2 Noción de culturas. 1.3 Noción de sociedades. 1.4 A heteroxeneidade interna das linguas. 1.5 A heteroxeneidade inter-lingüística. 1.6 Conceptos centrais. 1.7 Escolas sociolingüísticas.
Tema 2. O estudo da heteroxeneidade interna das linguas.	2.1 Por que non falamos todos igual? 2.2 Por que cambian as linguas? 2.3 As variedades lingüísticas. 2.4 Xéneros discursivos, estilos, rexistros. 2.5 Linguas e códigos comunicativos. 2.6 Que podemos entender por "contexto"?
Tema 3. O estudo da heteroxeneidade inter-lingüística.	3.1 Tipos sociolingüísticos de linguas. 3.2 O bilingüismo (plurilingüismo e multilingüismo) no mundo. 3.3 Paradigmas sociolingüísticos para o seu estudo. 3.3.1 A pragmática da conversa bilingüe. 3.3.2 A gramática da conversa bilingüe. 3.3.3 A perspectiva diacrónico-estructural: o contacto de linguas. 3.3.4 A descrición das "situacións sociolingüísticas" do mundo. 3.3.5 As linguas como artefactos simbólicos. 3.3.6 A socialización bilingüe. 3.3.7 A intervención sobre as linguas. 3.4 Conceptos e terminoloxía básica de cada un dos paradigmas.
Tema 4. Interacción e identidades.	4.1 A fala como fenómeno central. 4.2 Identidades, linguas e usos. 4.3 Da pragmática lingüística á sociolingüística interpretativa. 4.4 Análise da cortesía na interacción. 4.5 Análise da fala bilingüe. 4.6 Análise das identidades de xénero.
Tema 5. Variación e cambio lingüístico.	5.1 O variacionismo laboviano. 5.2 Como estudar a variación lingüística? 5.3 Como cambian as linguas?
Tema 6. Desigualdades sociais e desigualdades lingüísticas.	6.1 A diversidade lingüístico-cultural do mundo na era global. 6.2 Desenvolvemento social e recuperación lingüística. 6.3 A socialización lingüística infantil: da familia á escola.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	24	40	64
Resolución de problemas	20	12	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	50	54

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación dos contidos esenciais da materia (e distinción respecto daqueles accesorios). Clarificación do aparato conceptual e terminolóxico-técnico (ó que se lle dará a máxima importancia). Orientación sobre as lecturas obrigatorias. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Moovi) os materiais base de cada un dos temas, incluídas as indicacións sobre as lecturas obrigatorias (lecturas que son comúns a todo tipo de alumnado).
Resolución de problemas	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente corrixidas en clase. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Moovi) as prácticas de cada un dos temas - que, vía electrónica e/ou en titorías, poderán ser comentadas co profesor.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Calquera alumno (presencial ou semipresencial) poderá recabar a axuda do profesor, en titorías ou vía electrónica. Por outro lado, ó comezo de cada clase o profesor abrirá un tempo de consulta de dúbidas sobre os contidos da materia. O profesor daralle a máxima importancia ás devanditas consultas de dúbidas na propia clase, que pasan así a formar parte nuclear da disposición participativa do alumnado e do traballo desenvolto na casa (realización das lecturas, comprensión do explicado, traballo día a día, etc.)

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Haberá dúas probas escritas liberatorias, con parte teórica e parte práctica. A da primeira metade da materia distribuirase o 15 de marzo de 2022 e deberá ser entregada o 1 de abril. A da segunda metade da materia, distribuirase o 1 de maio e deberá ser entregada o 15 de maio de 2022. Nas dúas probas inclúense todas as lecturas obrigatorias de cadansúa parte, ademais dos contidos teóricos e prácticos respectivos.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Resolución de problemas	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente explicadas e corrixiadas en clase. Valorarase moi especialmente a disposición participativa do alumnado e a súa consulta de dúbidas semana a semana.	20	CB1 CB5	CG2 CG6 CG7 CG8	CE13 CE15	CT1 CT10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Entrega por escrito de dúas tandas (liberatorias) de problemas e exercicios. A primeira (da primeira parte da materia), distribuirase o 15 de marzo de 2022, e deberá ser entregada o 1 de abril. A segunda (da segunda parte da materia), distribuirase o 1 de maio, e deberá ser entregada o 15 de maio de 2022.	80	CB1	CG2 CG6 CG7	CE13 CE15	CT1 CT10

Other comments on the Evaluation

Primeira edición de Actas (xuño).

A) a avaliación continua realizarase consonte o detallado máis arriba. É obrigatorio presentar por escrito as dúas tandas de problemas e exercicios previstas na avaliación. A nota final calcularase a partir das notas obtidas nesas dúas probas (que son liberatorias), aplicando as porcentaxes especificadas, pero tendo en conta que en cada un dos ítems debe obterse una cualificación de aprobado con independencia dos outros. A primeira proba escrita liberatoria (e correspondente á primeira parte da materia), distribuirase o 15 de marzo de 2022, e deberá ser entregada por escrito o 1 de abril. A segunda (correspondente á segunda parte da materia), distribuirase o 1 de maio, e deberá ser entregada por escrito o 15 de maio de 2022. O alumnado que non consiga superar a materia nesta primeira edición de Actas (xuño), será avaliado na segunda edición de Actas (xullo) mediante un exame baseado nos contidos suspensos da materia. B) Avaliación única (para aqueles alumnos que non poidan facer un seguemento regular da materia). As persoas que estean neste caso deberán comunicarllo ó profesor da materia ó comezo do cuadrimestre, durante as dúas primeiras semanas de clase. O exame de avaliación única terá lugar na data, hora e aula fixadas no calendario oficial aprobado na Xunta da Facultade de Filoloxía e Tradución. Neste exame entran os contidos (teóricos e prácticos) da materia, así coma as lecturas consideradas obrigatorias. A nota deste exame constituirá o 100% da cualificación final. A escolla desta modalidade en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás clases. Os alumnos que escollan unha modalidade semipresencial deberán presentar por escrito as dúas tandas de problemas e exercicios arriba descritas (e nas mesmas condicións, datas e prazos que as previstas para os alumnos presenciais). Os alumnos semipresenciais tamén deberán comunicarlle ó profesor a súa decisión ó longo das dúas primeiras semanas de clases. Para calquera das modalidades, recoméndase encarecidamente a asistencia sistemática a clases, considerada esencial para unha óptima comprensión dos contidos teóricos e prácticos da materia. Así mesmo, recoméndase unha participación activa no desenvolvemento das clases, cousa que se traduce tanto na consulta frecuente de dúbidas coma na actitude participativa durante as clases -teóricas e prácticas. En calquera dos casos, é responsabilidade do alumno (e en calquera das modalidades) manterse ó tanto do traballo na materia (datas de entrega das probas, etc.) e mais da entrega de guíos temáticos detallados, documentos de lectura, prácticas para clase, e mais da entrega das propias tandas de problemas e exercicios, documentos que en todos os casos han ser deixados en Moovi. Todas as probas han ser cualificadas tendo en conta non só a pertinencia e calidade dos contidos, senón tamén a calidade da redacción e a corrección lingüística. Prestarase máxima atención ó evitamento do plaxio.

Segunda edición de Actas (xullo). O exame correspondente á segunda edición de Actas (xullo) terá lugar na data, hora e aula do calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade, e nel a avaliación levarase a cabo mediante un exame (teórico e práctico, incluídas as lecturas obrigatorias) sobre os contidos suspensos da materia. Para o exame de xullo, conservarase o aprobado naquelas partes da materia que no seu caso estiveran xa aprobadas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Hudson, Richard L., **La sociolingüística**, 1ª ed. castelá, Anagrama, 1982

Meyerhoff, Miriam; Schlee, Erik (eds.), **The Routledge Sociolinguistics Reader**, 1ª ed., Routledge, 2010

Romaine, Suzanne, **El lenguaje en la sociedad**, 1ª ed. castelá, Ariel, 1996

Wardhaugh, Ronald, **Introdución á sociolingüística**, 1ª ed. galega, Servizo de Publicacións, 1992

Complementary Bibliography

Ball, Martin J. (ed.), **The Routledge Handbook of Sociolinguistics around the World**, 1ª ed., Routledge, 2010

Coulmas, Florian, **The Handbook of Sociolinguistics**, 1ª ed., Blackwell, 1997

Meyerhoff, Miriam; Schlee, Erik; MacKenzie, Laurel, **Doing Sociolinguistics**, 1ª ed., Routledge, 2015

Paulston, Christina Bratt; Tucker, G. Richard (eds.), **Sociolinguistics. The essential readings**, 1ª ed., Wiley-Blackwell, 2003

Lorenzo Suárez, Anxo; Ramallo Fernández, Fernando e Rodríguez Yáñez, Xoán Paulo (Editores-Fundadores, **Estudios de Sociolingüística**, Servizo de Publicacións, 2000-2006

Rodríguez Yáñez, Xoán Paulo (Editor-in-Chief) [ata 2013, con F. Ramallo], **Sociolinguistic Studies**, Equinox Publishing, 2007-2018

Recomendacións

Other comments

Desde o primeiro día de clases, o alumnado terá á súa disposición en Moovi unha ampla "Bibliografía xeral" da materia (composta por manuais e textos clásicos, enciclopedias, dicionarios e revistas especializadas), con indicación daquelas referencias de interese directo para este curso, e máis daquelas complementarias pero dignas de consulta.

Ademais, xunto co Guión detallado de cada dos temas, entregarase unha Bibliografía específica, mesmo comentada, con indicación expresa das lecturas obrigatorias para cada tema.

Todos os documentos serán colgados de Moovi.

O alumnado poderá consultar e descargar calquera dos numerosos artigos de investigación da revista Sociolinguistic Studies <https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS>

editada por este profesor desde o ano 2000 (Reino Unido, 4 números/ano, edición papel e online):

<https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS/issue/archive>

Recoméndase utilizar con frecuencia a biblioteca da nosa Facultade de Filoloxía e Tradución, que baixo a cota 801:316 ten unha moi boa sección de obras de Sociolingüística e eidos disciplinares afíns (bilingüismo, antropoloxía lingüística, análise interaccional e da conversa, pragmática da fala, socioloxía das linguas, política e planificación lingüísticas, linguas minoritarias e recuperación lingüística, variacionismo e cambio lingüístico, etc.).

Recoméndase a asistencia a clases coa máxima regularidade e con óptimo aproveitamento e concentración. Consideráse esencial para unha axeitada comprensión dos contidos teóricos (nomeadamente do aparello conceptual e terminolóxico) e prácticos da materia.

É responsabilidade do alumno manterse informado (a través da plataforma Moovi) dos materiais de todo tipo paulatinamente entregados (lecturas, guións temáticos, exercicios, instrucións de traballo, etc.), así coma das datas fixadas para a realización e entrega das tandas de problemas e exercicios.

Así mesmo, recoméndase prestar a máxima atención á expresión lingüística, tanto en termos da calidade e rigor dos contidos coma do dominio léxico-gramatical. Este profesor considera conditio sine qua non unha capacidade de expresión escrita de alto nivel.

A copia ou plaxio total ou parcial (en calquera tipo de proba ou traballo) poderá supoñer un cero nesa proba. O descoñecemento do que seña plaxio non eximirá ó alumno da súa responsabilidade ó respecto.

Para calquera alumno (incluídos os de intercambio) resulta indispensable ter unha formación básica en Lingüística Xeral.

Plan de Continxencias

Description

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

EN CASO DE SE REPRODUCIR A ALERTA SANITARIA

Manteranse as metodoloxías, os contidos, a avaliación e mais as titorías (que pasarán a realizarse a través das ferramentas fornecidas pola Universidade de Vigo, nomeadamente a través de Moovi e do correo electrónico).

IDENTIFYING DATA**Retórica e poética**

Subject	Retórica e poética			
Code	V01G400V01402			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Suárez Briones, Beatriz Ledo Lemos, Francisco José			
Lecturers	Ledo Lemos, Francisco José Suárez Briones, Beatriz			
E-mail	bsuarez@uvigo.es ledolemos@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/ledolemos			
General description	Introdución, dende unha perspectiva esencialmente práctica á teoría literaria e á retórica clásica grecolatina.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Expresarse persuasivamente de palabra e por escrito.	CB1	CG4	CE7	CT2
	CB2	CG10	CE9	CT5
	CB5		CE20	CT8
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic

I) Retórica Clásica Grecolatina

A) O contexto teórico e histórico da retórica: O contexto histórico e cultural do xurdimento e da evolución da retórica: Philosophoi / Rhetores. A retórica como máquina de facer discursos / a retórica como medio de avaliar a verdade.

B) A técnica retórica: Partitiones oratoriae: tria genera; inventio (topoi); dispositio; elocutio; memoria e actio.

C) Creación e análise de discursos.

II) Poética

- 1.- Poesía e poética: textos
- 2.- Poesía como inventio, dispositio e elocutio
- 3.- Poesía como [diálogo coa] tradición

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	14	16	30
Traballo tutelado	14	50	64
Presentación	8	8	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	28	38
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación oral dos conceptos novos que o alumnado deberá aplicar ao longo do desenvolvemento da materia. Recoméndase ao alumnado semipresencial que acuda á primeira sesión, de presentación, de cada unha das partes, Retórica / Poética, impartidas por profesorado distinto.
Traballo tutelado	Exercicios indicados para as clases prácticas, que se revisarán e comentarán nestas e que consistirán, sobre todo, en análise de textos.

Atención personalizada**Methodologies Description**

Traballo tutelado Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, o alumnado pode facer consultas por correo electrónico. O alumnado semipresencial contará tamén con seminarios específicos que se celebrarán un mínimo de tres veces por cuadrimestre.

Tests Description

Presentación Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, o alumnado pode facer consultas por correo electrónico. O alumnado semipresencial contará tamén con seminarios específicos que se celebrarán un mínimo de tres veces por cuadrimestre.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	Exercicios indicados para as clases prácticas, que se revisarán e comentarán nestas, especialmente análise de textos	25	CB1 CB2 CB5	CG4 CG10 CE7 CE9 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Presentación	Elaboración e declamación de discursos sobre os diferentes temas que se lles irán propoñendo.	50	CB1 CB2 CB5	CG4 CG10 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba escrita na que se deberá resolver un exercicio práctico.	25	CB1 CB2 CB5	CG4 CG10 CE7 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT12

Other comments on the Evaluation

Como a materia consta de dúas partes (retórica e poética), impartidas por dous profesorxs, a nota final será a media aritmética das notas en cada unha das partes. É necesario, con todo, chegar ó aprobado en cada unha das partes como requisito para aprobar a materia. Se na primeira edición de actas se aproba unha das partes e non a outra, non é necesario volver avaliarse desa parte aprobada para a segunda edición de actas.

AVALIACIÓN CONTINUA:

A asistencia (80%) será requisito para a avaliación continua.

A realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade.

AVALIACIÓN ÚNICA:

Convocatoria de maio: a proba final terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, na data fixada pola Facultade para a súarealización.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade.

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

O alumnado semipresencial pode ser avaliado, se así o desexa, exclusivamente sobre a proba final de cada unha das dúas partes da materia.

Convocatoria de maio: a realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única. O profesorado pode indicar que é necesaria a presentación dalgún traballo como requisito previo para se presentar ó exame.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade. Igualmente, o profesorado pode indicar que é necesaria a presentación dalgún traballo como requisito previo para se presentar ó exame.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Albaladejo, Tomás, **Retórica**, 1989,

Azaustre & Casas, **Manual de Retórica Española**, 1997,

Barthes, Roland, "**L'Ancienne rhétorique: aide-mémoire**", **Communications**, vol. XVI, pp. 172-223, 1970,

GUPO Mi, **Retórica general**, 1987,

Hernández Guerrero, José Antonio & Ma. Carmen García Tejera, **Historia breve de la retórica**, 1994,

Lausberg, Heinrich, **Manual de Retórica Literaria (3 vol.)**, 1966-1968,

LAUSBERG, Heinrich, **Elementos de Retórica literaria**, 1975,

López Eire, Antonio, **Esencia y objeto de la retórica**, 1996,

López Eire, Antonio & J. Santiago de Guervós, **Retórica y comunicación política**, 2000,

Marrou, J.I., **Historia de la educación en la Antigüedad**, 1985,

MORATARA GARAVELLI, Bice, **Manual de Retórica**, 1991,

Murphy, **Sinopsis histórica de la retórica clásica**, 1998,

PARÁISO LEAL, Isabel, **Psicoanálisis de la experiencia literaria**, 1994,

Perelman & Olbrechts-Tyteca, **Tratado de la argumentación. La nueva retórica**, 1989,

Pujante, David, **Manual de retórica**, 2003,

REIS, Carlos, **Técnicas de análise textual**, 1987,

Romo Feito, Fernando, **Un paseo por la retórica clásica**, 2005,

SPANG, Kurt, **Fundamentos de Retórica Literaria y publicitaria**, 1991,

Solana Dueso, José, **Los sofistas. Testimonios y fragmentos.**, 2013,

YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, 1974,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas textuais: Escritura dramática/V01G400V01964

Prácticas textuais: Narración/V01G400V01962

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Other comments

ALUMNADO ERASMUS (de haber alumnado de este tipo) : o nivel de esixencia será equivalente ao do alumnado propio e a súa avaliación realizarase a través do mesmo tipo de probas.

TITORÍAS: o horario de titorías comunicarase ao comezo do cuadrimestre. As consultas feitas por correo electrónico serán contestadas tamén dentro dese horario de titorías.

É responsabilidade de alumnas e alumnos estar pendentes do material que o profesorado vaia colocando en FAITIC.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías de ensino que se modifican

As clases maxistras serán substituídas por clases gravadas, clases por videoconferencia ou apuntamentos escritos postos a disposición dos estudantes en Moovi ou por outros medios informáticos.

As exposicións en clase, serán substituídas por entrega de traballos escritos ou, se é tecnicamente posible, serán presentadas por algún sistema de videoconferencia múltiple.

* Mecanismo de non asistencia para a atención dos estudantes (titorías)

As titorías presenciais serán substituídas por videoconferencias ou por consultas por correo electrónico.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Todas as probas presenciais serán substituídas por probas non presenciais: os diferentes tipos de exames realizaranse a distancia (empregando os cuestionarios dispoñibles en Moovi ou outros colocados en plataformas similares) ou serán substituídos pola entrega de exercicios.

Naturalmente, os traballos realizados anteriormente teranse en conta na súa parte proporcional.

IDENTIFYING DATA**Latín e literatura grecolatina**

Subject	Latín e literatura grecolatina			
Code	V01G400V01403			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Ledo Lemos, Francisco José			
Lecturers	Ledo Lemos, Francisco José			
E-mail	ledolemos@uvigo.es			
Web				
General description	Introdución á cultura grecolatina			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE4	Coñecemento básico da lingua latina e a súa cultura.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Traducir, sen axuda do dicionario, textos latinos medievais e textos latinos clásicos ou renacentistas de dificultade baixa e media-baixa, e, coa axuda do dicionario e instrumentos gramaticais, textos latinos clásicos de dificultade media e alta.	CB1	CG5	CE4	CT2
	CB2	CG9	CE5	CT8
	CB5			CT10
Recoñecer e comentar a estrutura sintáctica dun texto en latín e as súas peculiaridades fonéticas, morfolóxicas ou léxicas.	CB1	CG5	CE4	CT2
	CB2	CG6	CE5	CT8
	CB5	CG9		CT10 CT11
Percibir a continuidade e a innovación respecto á lingua orixinaria que presentan as linguas romances nos diferentes aspectos do léxico, a fonética e a gramática.	CB1	CG5	CE4	CT5
	CB2	CG6	CE5	CT8
	CB5	CG9		CT10 CT11
Situación no seu contexto cronolóxico e cultural os principais autores e obras das literaturas grecolatinas.	CB1	CG5	CE4	CT2
	CB2	CG6		CT5
	CB5	CG9		CT11 CT12

Contidos

Topic	
Lingüística	O contexto histórico do latín. A gramática Latina: fonética, morfoloxía, sintaxe. Vocabulario. Tradución de textos.
Historia da literatura Grecolatina	Homero e as orixes da literatura Grega. A Época Arcaica Grega: Lírica, Iambo e Elexía. A Época Clásica Grega. O Helenismo. As orixes da literatura latina. A comedia latina: Plauto e Terencio. O final da República. A época de Augusto. Literatura latina do principado. A literatura grega de época imperial. Pagáns e cristianos na fin da antigüidade clásica.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	17	0	17
Resolución de problemas de forma autónoma	0	102	102
Seminario	17	0	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	0	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicacións teóricas estruturadas, a cargo do profesor, dirixidas ó conxunto dos alumnos. Os alumnos poden plantexar preguntas ou suxestións.
Resolución de problemas de forma autónoma	Estudar materiais didácticos. Ler obras literarias. Ler bibliografía especializada. Facer traducións. Facer consultas ó profesor. Buscar materiais nunha biblioteca. Buscar materiais en Internet. O traballo persoal dos alumnos, tanto presenciais como semipresenciais, ten como complemento e guía unha páxina en "Moovi". Nela, os alumnos poden encontrar o seguinte: 1) Material teórico e práctico para estudar e practicar todos os aspectos tratados nas clases: 1a - Apuntamentos teóricos e cadros sobre todas as cuestións gramaticais. 1b - Vocabularios e exercicios para facer por escrito. 1c - Exercicios para facer no ordenador. 2) Cuestionarios de autoevaluación. 3) Unha "bitácora" na que se irá indicando, semana a semana, qué se explicou e traballou nas clases, qué se recomenda estudar, ler e practicar para esa semana, e qué material (con hipervínculos ós contidos da bitácora) se debe utilizar.
Seminario	Posta en común das lecturas ou das traducións. O alumnado deberá participar activamente, presentando as conclusións do seu traballo e discutindo as dos compañeiros.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Os alumnos recibirán indicacións concretas e personalizadas do profesor respecto ás súas intervencións.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.
Exame de preguntas de desenvolvemento	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences

Seminario	Os exercicios sobre lingua ou literatura realizados e recollidos (traducións, comentarios[]).	20	CB1 CB2	CG5 CG6 CG9	CE4 CE5	CT5 CT8 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas pasaránse "tests" das lecturas e dos coñecementos gramaticais	30	CB1 CB2 CB5	CG5 CG9	CE4 CE5	CT10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tradución e comentario (lingüístico e histórico) de textos latinos. Recoñecemento e contextualización (dentro da obra á que pertence, e con respecto ó autor e época literaria) de fragmentos de obras literarias grecolatinas (en tradución ó galego ou castelán).	50		CG5 CG6 CG9	CE4 CE5	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

Haberá unha proba de conxunto da materia, tanto en maio-xuño como en xullo, nas datas que recolla o calendario oficial da facultade. Esta proba constará de diferentes partes, de xeito que servirá tanto para os alumnos (sexan presenciais ou semipresenciais) que desexen examinarse de toda a materia en proba única, como para aqueles que, mediante avaliación continua, teñan xa superada algunha ou algunhas das partes da materia.

Os alumnos semipresenciais, en caso de non poder asistir a ningunha das clases prácticas nas que se efectuarán probas parciais, poden ser avaliados exclusivamente sobre esta proba de conxunto. No caso de que algún alumno semipresencial poida realizar algunhas das probas parciais, estas poden ser tidas en conta proporcionalmente para a nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina: Familia Romana*,

Complementary Bibliography

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina: Roma Aeterna*,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Historia e historiografía da lingua española/V01G400V01911

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Retórica e poética/V01G400V01402

Other comments

Os alumnos "Erasmus" que queiran cursar esta materia, deben ter un nivel de comprensión e expresión equivalente ó dun nativo culto (C2), polo menos nunha das linguas vehiculares (sexa o galego, sexa o castelán).

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

As leccións maxistras e os seminarios, en caso de non poder ser presenciais realizaranse, na medida do posible, por video conferencia, e se complementarán mediante leccións gravadas e apuntamentos dispoñibles en Moovi.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As probas consistentes en "exame de preguntas de desenvolvemento" serán substituídas por "exames de preguntas obxectivas" que se realizarán en Moovi.

Os exercicios que se deberían presentar nos seminarios ou facer como probas nas clases, serán enviados por correo electrónico ou por outro medio virtual ó profesor.

IDENTIFYING DATA**Literatura comparada**

Subject	Literatura comparada			
Code	V01G400V01404			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Becerra Suárez, María del Carmen			
Lecturers	Becerra Suárez, María del Carmen			
E-mail	cbecerra@uvigo.es			
Web				
General description	<p>Estudo do desenvolvemento da Literatura Comparada desde o seu nacemento ata a actualidade. Adícase unha atención especial aos novos paradigmas asumidos polos comparatistas, fundamentalmente á formación do canon e á vinculación da Literatura Comparada con outras manifestacións artísticas, en particular co cine.</p> <p>A parte práctica consistirá na aproximación interartística a diversas formas, temas e xéneros desde orientacións contemporáneas.</p>			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Complementar a perspectiva estritamente nacional e filolóxica do estudo da literatura a partir da indagación en interrelacións contraídas polas literaturas entre si e polas literaturas e outras artes e discursos.	CB1 CG1 CE3 CT2 CB2 CG2 CE6 CT5 CB5 CG5 CE9 CT8 CT10 CT11 CT12
Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.	CE10

Contidos

Topic	
-------	--

1. Historia e concepto da Literatura Comparada	1. Breve historia da Literatura Comparada 2. Vías da Literatura Comparada 2.1. Xenoloxía 2.2. Morfoloxía 2.3. Tematoloxía 2.4. Relacións interartísticas
2. Tematoloxía: os mitos	3.1 O mito de Don Juan: orixen 3.2. O drama fundacional 3.3. Evolución do mito de Don Xoan (S. XVII-S. XXI), na cultura occidental.
3. Relacións interartísticas	4.1. O mito de Don Xoan no cinema

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Eventos científicos	2	0	2
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	6	14	20
Debate	4	8	12
Presentación	2	14	16
Traballo	4	36	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos científicos	O alumnado asistirá a conferencias ou a calquera outro evento formativo que se organice na Facultade e teña relación coa materia.
Lección maxistral	O profesor explicará en profundidade os temas que se tratarán na materia, cunha bibliografía básica e posibilidade de intervir o alumnado
Traballo tutelado	Lecturas de obras, sobre as que versarán os traballos e proxectos. Comentarios de texto. Exposicións en clase
Debate	As exposicións irán sempre seguidas de debate
Presentación	Presentacións na clase dunha lectura ou un traballo previamente elaborado en grupo, ou ben de forma individual.

Atención personalizada

Tests	Description
Traballo	Intentarase seguir a marcha de cada alumno/a en titorías individuais, e nas de grupo orientarase ao alumnado antes de cada elaboración e exposición dun traballo, para garantir que este non chegue con dúbidas (teóricas ou metodolóxicas) á presentación e defensa do tema.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Valorarase o resultado final do traballo tutelado: a súa profundidade no tratamento da temática e a capacidade para facer unha lectura crítica dos materiais de traballo.	25	
Presentación	Valorarase a calidade da exposición, a corrección da linguaxe, e o pertinente dos argumentos.	25	
Traballo	A realización dos traballos, a súa entrega na data e a avaliación positiva destes será condición indispensable para superar a materia. Terase en conta a correcta asimilación dos contidos, pero tamén a utilización adecuada dos instrumentos metodolóxicos, a presentación formal, así como a redacción. Os traballos terán un peso dun 50 % da cualificación final da materia.	50	

Other comments on the Evaluation

A materia será impartida pola titular, Carmen Becerra Suárez.

Séguese a avaliación continua, que esixe a asistencia como mínimo ao 80% das clases, e con participación nas actividades. Se non se pode cumprir esta condición, hai que advertilo á profesora argumentándoo, e ao principio das clases.

Ao final de cuadrimestre (1ª edición de actas) e na data marcada pola FFT realizarase unha proba á que poderán presentarse quen non puidesen seguir o curso de modo presencial ou quen opten por presentarse só ao exame final (avaliación única). O exame consistirá en: dúas preguntas de resposta longa cuxos enunciados coincidan cos dos contidos

do programa, ou ben se deixen reducir facilmente a eles; unha proba práctica de comentario de texto, no cal haberá que recoñecer algunha das estruturas ou contidos do programa.

Os estudantes semipresenciais terán que realizar o longo do cuadrimestre dous traballos tutelados (correspondentes os tres primeiros temas do programa) e un traballo final máis longo, previamente acordado coas responsables da materia

A proba de segunda convocatoria (2º edición de actas) terá a mesma estrutura que o exame final da primeira convocatoria. Para os estudantes que seguiron a avaliación continua (tamen para os semipresenciais), terase en conta os resultados positivos alcanzados en maio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Guillén, Claudio, **Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada.**, Barcelona, 1985,

Romero López, Dolores, **Orientaciones en literatura comparada**, Madrid, 1998,

González Maestro, Jesús, **Idea, concepto y método de la Literatura Comparada.**, Vigo, 2008,

Villanueva, Darío, **«Literatura comparada y teoría de la literatura», Curso de teoría de la literatura**, Madrid, 1994,

Becerra, Carmen, **Mito y Literatura. Estudio comparado de Don Juan**, Vigo, 1997,

Rousset, Jean, **El mito de Don Juan**, Madrid, 1985,

Recomendacións

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Plan de Continxencias

Description

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Literatura en lingua española**

Subject	Literatura en lingua española			
Code	V01G400V01405			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Suárez Briones, Beatriz			
Lecturers	Suárez Briones, Beatriz			
E-mail	bsuarez@uvigo.es			
Web				
General description	Literatura española dos séculos XIX e XX			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dalgúns fitos da literatura en lingua española con especial atención aos contextos socioculturais nos que se producen	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT5
		CG5	CE9	CT8
			CT10	
			CT11	
			CT12	

Contidos

Topic	
1. Romanticismo	Gustavo Adolfo Bécquer
2. Realismo y Naturalismo	Emilia Pardo Bazán
3. Fin de século e vangardas	3.1. O Modernismo 3.2. Vangardas 3.3. A Xeración do 27 -Selección de textos de cada subtema-

4. A poesía española desde a posguerra

- 4.1. Poesía social
- 4.2. Xeración dos 50
- 4.3. Os novísimos
- 4.4. Poesía de la experiencia
- 4.5. Poesía del silencio, neosurrealismo, poesía erótica, neoexistencialismo, posnovismo, purismo...

-Selección de textos de cada subtema-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	30	50
Resolución de problemas	6	8	14
Traballo tutelado	14	30	44
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introductorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	24	26

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación e explicación das características xerais das diferentes épocas, contextos, xéneros e autores e autoras do programa. O alumnado semipresencial recibirá a través do Moovi ou do correo-e a información necesaria para preparar os temas e cuestións desenvolvidas nestas sesións.
Resolución de problemas	Posta en común da análise crítica dalgúns textos No caso do alumnado semipresencial a resolución de exercicios terá lugar a través da plataforma virtual e nas sesións de tutoría presencial que se celebrarán ao longo do cuadrimestre (as datas comunicaranse no momento pertinente)
Traballo tutelado	Debate e exercicios sobre os aspectos máis significativos dos diferentes textos de lectura obligatoria
Eventos científicos	Conferencia / charla / seminario
Actividades introductorias	Introdución á asignatura nos seus contidos e planificación docente

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	A atención será sempre personalizada
Traballo tutelado	Atenderanse de maneira individualizada as diversas cuestións formuladas polo alumnado

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Avaliación da capacidade analítica, crítica e argumentativa a través de debates e comentario de textos	20	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CT10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de preguntas de resposta curta sobre diferentes aspectos dos contidos da materia	20	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CE6 CE9 CT8 CT9 CT10 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame. Comentario de texto. O coñecemento dos contidos expostos nas sesións maxistras serán avaliados tamén a través destas probas	60	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

1. AVALIACIÓN CONTINUA (asistencia ás clases, 80%)

A nota final resultará da suma das cualificacións dos traballos de aula, as probas de resposta curta e un exame (comentario de texto). O maior valor en porcentaxe desta proba (exame) obedece ao feito de ser aquela que mide, ao final do

cuadrimestre, as competencias e habilidades desenvolvidas polo alumnado ao longo do mesmo.

Será **REQUISITO** para aprobar cada unha destas actividades a correcta expresión oral e escrita (uso pertinente dos signos de puntuación, corrección ortográfica, orde e claridade na exposición e limpeza dos exercicios).

A data do exame será a mesma que a da avaliación única, fixada oficialmente pola Facultade.

2. AVALIACIÓN ÚNICA

As alumnas e alumnos que non poidan asistir ás clases terán que realizar, ademais do exame (na data fixada pola Facultade), un traballo sobre algún aspecto relativo ós contidos da materia. Por esta razón, é importante que se poñan en contacto coa profesora nas primeiras semanas do cuadrimestre.

Neste caso, o valor do traballo será do 30% e o do exame do 70%, sendo preciso aprobar o exame para sumar a nota do traballo.

Proceden, igualmente, para aprobar, os **requisitos** indicados a propósito da avaliación continua.

3. SEMIPRESENCIALIDADE:

O alumnado que opte pola semipresencialidade terá que responder a probas de resposta curta y de resposta longa (comentario de texto). As primeiras desenvolveranse a través da plataforma virtual e as segundas a través dun exame que se celebrará na mesma data fixada pola Facultade para a avaliación única. Terá que realizar tamén un breve traballo, sobre algún tema ou aspecto relativo aos contidos da materia, que poña de manifesto a súa capacidade crítica e analítica. O tema deste traballo facilitarase a través da plataforma virtual.

4. CONVOCATORIA DE XULLO. Terá lugar na data oficial fixada pola Facultade. Nesta convocatoria, a avaliación consistirá en probas de resposta curta e longa.

NOTA: A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá da súa responsabilidade a quen o cometa.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

ALUMNADO ERASMUS: o nivel de esixencia será equivalente ao do alumnado propio e a súa avaliación realizarase a través do mesmo tipo de probas.

BIBLIOGRAFÍA: As obras de lectura obrigatoria aparecen indicadas na sección Contidos. A bibliografía complementaria sobre cada unha delas e sobre su autor/a será proporcionada a través da plataforma Moovi. É importante, por isto, que o alumnado estea pendente dos avisos e materiais que se ofrecerán a través desta plataforma.

TITORÍAS: o horario de titorías comunicarse ao comezo do cuadrimestre. As consultas feitas por correo electrónico serán contestadas tamén dentro dese horario de titorías.

Plan de Continxencias

Description

DESENVOLVEMENTO DA MATERIA NO CASO DE CIRCUNSTANCIA DE EMERXENCIA SANITARIA

1. Desenvolvemento da materia

O alumnado disporá dende o comezo do cuadrimestre dun cronograma que recolla a secuencia de desenvolvemento dos contidos da mesma. Tendo en conta que estos se apoian fundamentalmente na lectura de textos literarios, tocante a este aspecto, en caso de circunstancia de emerxencia sanitaria sobrevida, será relativamente fácil a adaptación a un sistema non presencial. No que respecta á metodoloxía, a [Lección maxistral] sería substituída polo aporte de todos os materiais necesarios a través da plataforma Moovi e pola comunicación co grupo a través de titorías virtuais.

Do mesmo xeito que nunha situación docente normal, o alumnado recibirá as referencias bibliográficas correspondentes a cada tema e lecturas obrigatorias do programa a través de Moovi. É moi importante, por isto, que preste a máxima atención aos avisos e aos materiais que se subirán á plataforma.

2. Avaliación

O deseño da avaliación da materia no seu formato presencial apóiase en diversos tipos de proba: traballo tutelado e resolución de problemas, que representa un 40% da cualificación, e unha proba exame, consistente en preguntas de desenvolvemento, que representa o 60%.

Se a situación o requirise, este deseño sería modificado nos seguintes termos:

- a) Caso de situación de ausencia total de presencialidade: un 80% da cualificación corresponderá á suma dos resultados de exposicións escritas sobre cada lectura do programa (que o alumnado remitirá á profesora no tempo e forma requeridos) e un 20% a debates realizados en chat ou en titorías de grupo virtuais a través do campus remoto.
- b) Caso de situación combinada entre presencialidade e non presencialidade: un 65% da cualificación corresponderá á suma dos resultados de exposicións escritas sobre cada lectura do programa (que o alumnado remitirá á profesora no tempo e forma requeridos) e un 35% as actividades de aula desenvolvidas no período de docencia presencial.

En ningún caso se modifican os requisitos para superar as probas. Como se di na Guía docente: Será requisito para aprobar cada unha das actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Para o alumnado semipresencial, no caso de producirse esta emerxencia, o modo de desenvolvemento da materia e a súa avaliación coincidirán coa do alumnado presencial (nos termos arriba expostos).

Por outro lado, de se impor unha modalidade docente mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo a outra parte as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que na modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.
